

Anleggsbransjen 2015 – dagens situasjon i lys av bærekraft og langsiktighet



Adm dir Kari Sandberg

Entreprenørforeningen - Bygg og Anlegg

- en bransjeforening for entreprenører
- omlag 230 medlemsbedrifter med ca. 25.000 ansatte
- tilsluttet Byggenæringens Landsforening og Næringslivets Hovedorganisasjon
- Bygg- og anleggsmarkedet utgjør ca 10% av bruttonasjonalproduktet, hovedsakelig knyttet til nyinvesteringer i bygg og anlegg

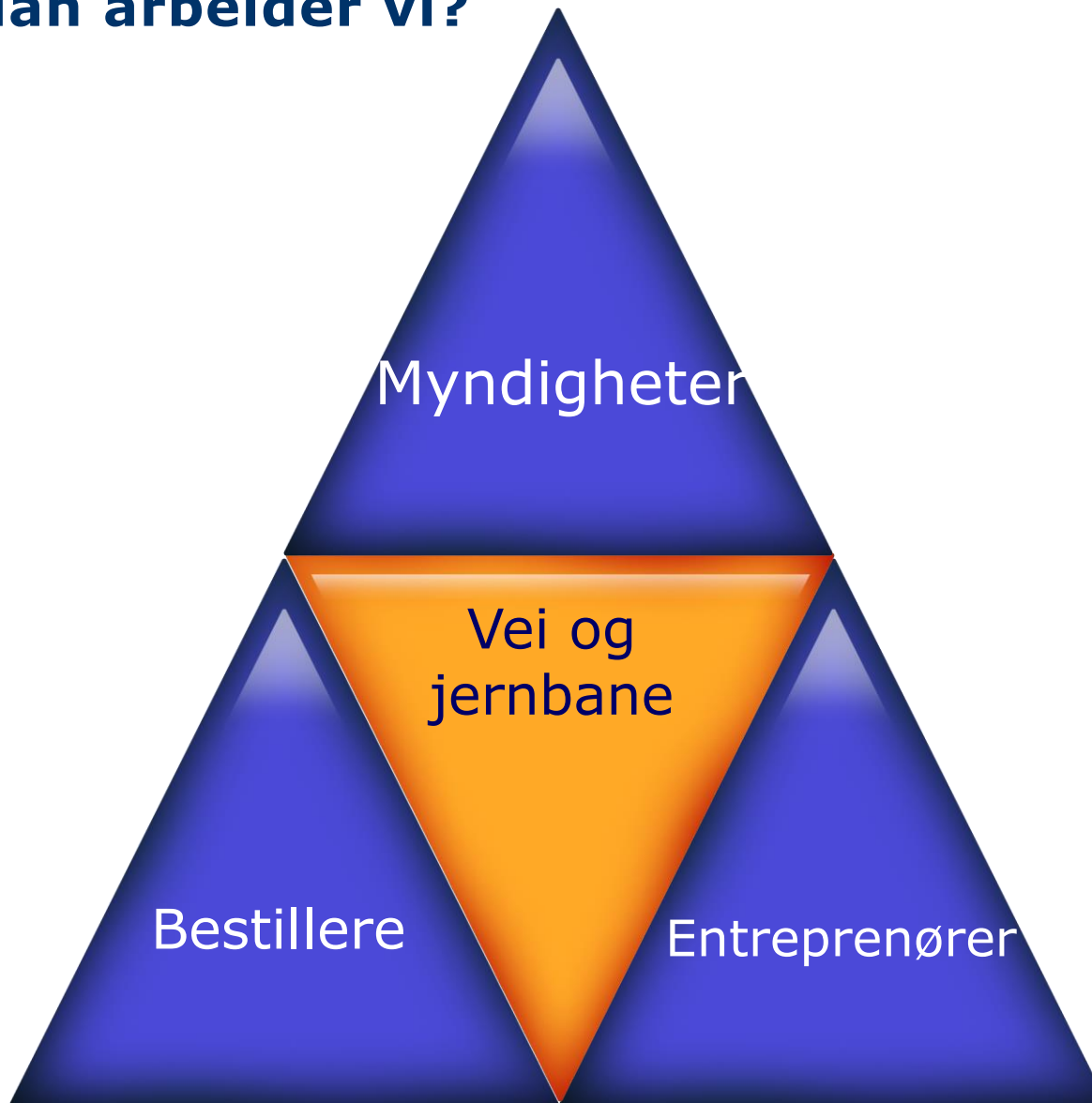
Hovedmål seriøsitet

- EBA skal arbeide for en lønnsom og respektert næring og utøve god forretningsetikk
 - nulltoleranse for svart arbeid, prissamarbeid, markedsdeling og korrupsjon og useriøse aktører
 - Vi kommuniserer på en positiv og troverdig måte og baserer sine uttalelser på fakta

Hovedmål seriøsitet

- Sikre lik konkurranse
- Aktivt samarbeid med myndighetene og andre
- Bidra til en seriøs næring

Hvordan arbeider vi?

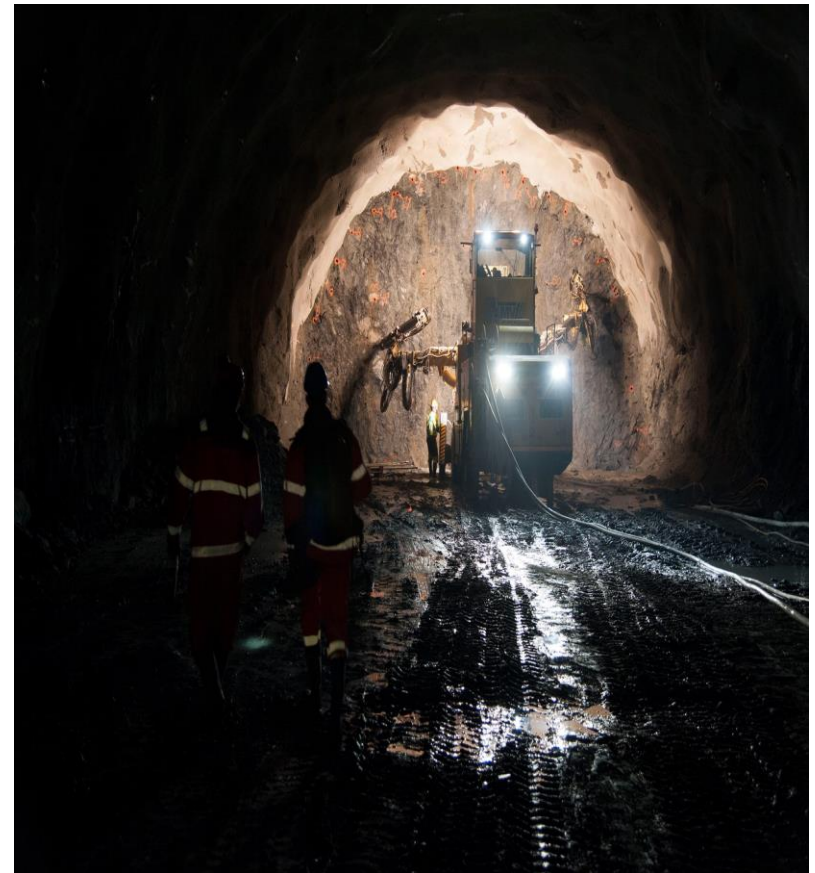


Hvordan arbeider vi?



Dagens situasjon

- Politisk prioritering - investeringer prioritert foran vedlikehold
- Nasjonal Transportplan



oppgradering av veitunneler

- EUs sikkerhetskrav til tunnel
- Langsiktighet og kvalitet



Særlig om anskaffelsesprosessen

- Kvalitet på prosjektering
- Pre-kvalifisering med fokus på HMS, lærlingeordning og kapasitet.
- Utvikle bransjen
- Ikke bare pris, vi må løfte bransjen i fellesskap
- Valg av teknisk metode/kvalitet
- Det er en utfordring å slå utenlandske entreprenører hvis vi skal konkurrere bare på pris

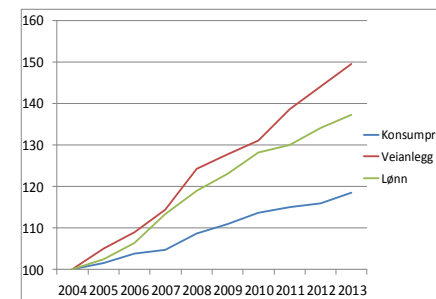
Markeder i rask endring

Samarbeid mellom myndigheter, bestillere og næringen

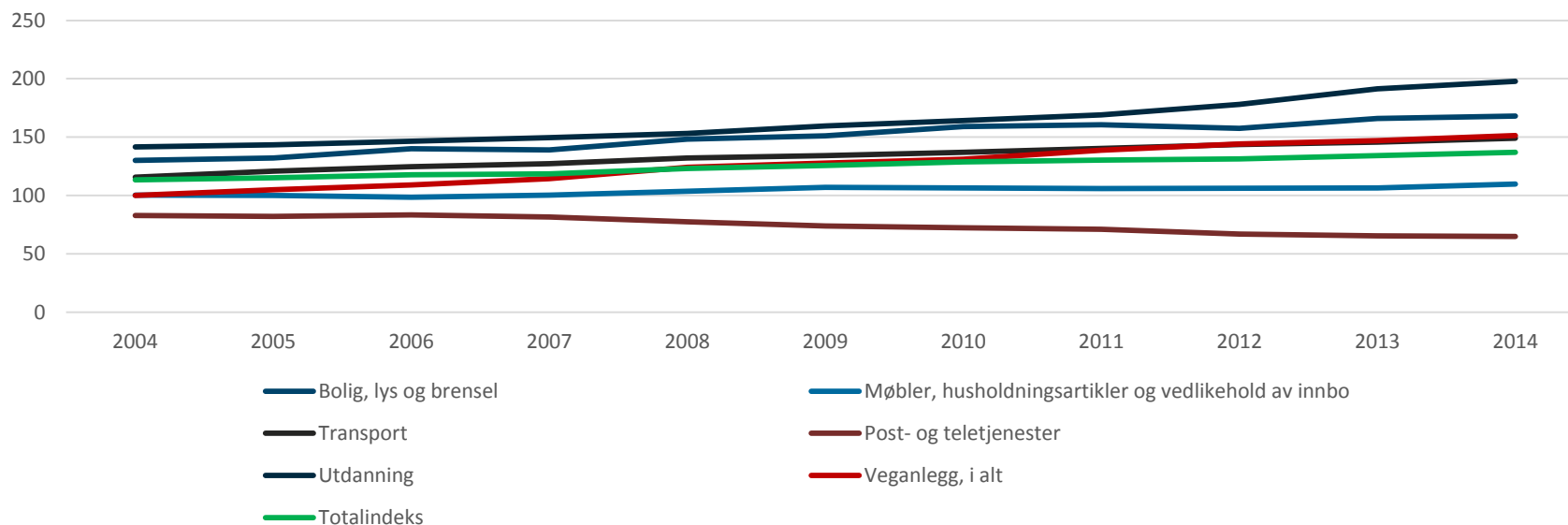
SKAL sørge for at konkurransen skjer på vilkår som tjener samfunnet mht de oppgaver som skal gjøres nå, samtidig som vi skal ha en vel fungerende næring både nå og for fremtiden



Kostnadsøkning i anleggsbransjen



Prisutvikling 2004 - 2014



Kostnadsøkning i anleggsbransjen

Tema hos politisk ledelse og de store offentlige byggherrene

Årsaker:

- Gjennomføringsmodeller
- Kostnad til maskiner, materialer, transport
- Endring av kvalitetskrav
 - Krav til bruk av masser
 - Vann og frostsikring
 - Høyere kvalitet – mindre etterslep i framtida
- Mva
- Klattvis utbygging – sammenhengende utbygging
- Kostnad til grunninnløsning

Strengere krav

- Det stilles stadig strengere HMS- og kvalitetskrav i de store veiprosjektene.
 - Skjerpede regler knyttet til arbeidstid, gjør at man kan bruke mindre tid på anleggsområdet. Fører til lavere effektivitet.
 - Begrensninger knyttet til arbeid foran bomfeste i forbindelse med tunellarbeider
 - Strengere krav til – og bedre HMS – er positivt, men alt har en kostnad
- Høyere kvalitetskrav
 - Mindre etterslep i framtida

Arena for samarbeid

Våre interne utvalg korresponderer i stor grad med utvalg vi har med byggherren - for eksempel :

- Policygruppe
- Anleggutvalg
- Kontraktsutvalg SVV
- Bransjegruppe DoV
- Kontraktsutvalg JBV
- Kontraktsutvalg Asfalt "under stiftelse"

Entrepriseformer

OPS med privat finansiering

OPS/Samspill med offentlig finansiering

Samspillsentreprise

Totalentreprise

Utførelsesentreprise

Finansiering

Planlegging

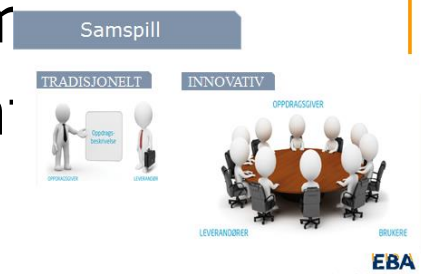
Prosjektering

Utførelse

Drift og
vedlikehold

Hva ønsker entreprenørene/ hva bidrar til mange tilbydere?

- Kvalitet på prosjektering (kravspesifikasjon)
- Samspill
- Benytte Norsk Standard/SVVs kontraktsmal
- Egne ansatte byggeledere
 - Fullmakt til byggeleder på byggeplass, tilsvarende entreprenør
- HMS, trafikksikkerhet, trafikkdirigering som prisbærende poster, avregning etter m
- Still strenge krav til HMS og dokumentasjon
ISO sertifisering?



Gjennomføringsmodeller

- Totalentreprise (med ansvar for drift og vedlikehold) vil redusere kostnader, fordi:
 - Prosjektering kan starte tidligere
 - Kontroll på planprosess reduserer risiko for feil
 - Vil optimalisere entreprenørenes kompetanse og gjennomføringsevne
 - Redusert organisasjon hos byggherre
 - Entreprenøren legger inn løsninger som forenkler drift i etterkant
 - Bedre veilegeme
 - Bedre tunneler som forenkler vedlikehold og vask
 - Asfalt som forlenger levetid og redusere vedlikehold

*Alle
markeder
klareres
over tid*



Kapasitet

Kompetanse

Stort sett samme
drivere,
MEN

å sikre
«Kompetanse»
er mer krevende enn
å sikre kapasitet.

Høyt tvistenivå

- I dag er milliarder av kroner gjenstand for tvister mellom byggherre og entreprenører
 - Har klar sammenheng med valg av entrepriseform
 - Tvister reduserer entreprenørenes likviditet
 - Behov for å øke kontraktsforståelse hos bygge- og anleggsledelse
 - Trenger tvisteløsningsmekanismer for pågående og fremtidige prosjekter

Twistesaker

1. Pågående konflikter

- EBA har fremsatt forslag til løsningsmetode
- Status er at SVV ikke har avvist forslaget, men løsning av tvistesaker må skje i linjen
- Den enkelte bedrift må forsøke løsning i det enkelte prosjekt

Framtidig regulering

1. Hvordan unngår vi konflikter ?
2. Hvordan løser vi de konfliktene vi ikke unngår?

Mulige tiltak 1 :

- Kompetansebyggende tiltak – hvilke ?
- Samhandlingsprosessen – (rutine for samhandling, Standardisere oversikt over valgmuligheter osv)
- Prosjekteringsgrunnlag (bestillingen fra SVV)

Mulige tiltak 2 :

- Innføre NS 8405 pkt. 26.2 og 43.2 (oppmannsavgjørelse)
- Konfliktløsning ved konfliktløsningsråd
- ICC regler om konfliktløsning

Mulige tiltak 2 :

- Løfte uenigheten opp til høyere nivå ?
- 3. part engasjeres hvis det ikke oppnås enighet
- 3. part fasiliterer eller avgjør (hvis en av partene krever det)
- 3. parts avgjørelser må kunne gjelde både om noe er en endring **og** krav på tid og penger
- Avgjørelse kun bindende til en av partene går videre med saken (domstolsbehandling)

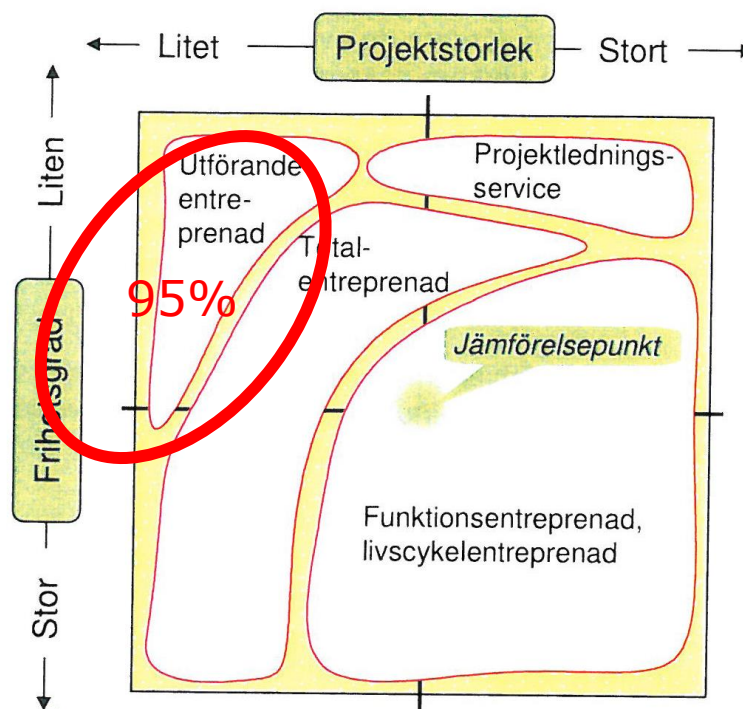
Kompetanse bygge – og anleggsledelse

Bransjen er enig om at konfliktnivået er for høyt, og at det er behov for tiltak for å komme ut av dagens uføre og unngå framtidige konflikter.

Mulige tiltak:

- Utarbeide kurs i kontraktforståelse for byggeledelse og anleggsledelse
 - Bruke mal fra DOV. Lage og gjennomføre opplegg i samarbeid med Byggherreseksjonen i VD
- Samferdselsskolen
 - Tilby foredrag
 - Aktive entreprenører
 - Holdninger

Bestilleren – Valg av entrepriseformer



Figur 7.1 Olika entreprenadformers användningsområden (Koppinen & Lahdenperä, 2004).



Statens vegvesen

Spennende tider i anleggsbransjen Utenlandske entreprenører på vei inn

utfordringer knyttet til:

- Konkurransen på like vilkår
- Taktisk prising
- Kvalifikasjonskrav
- Lærlingkontrakter
- Konsekvenser av konkursen i AlpineBau

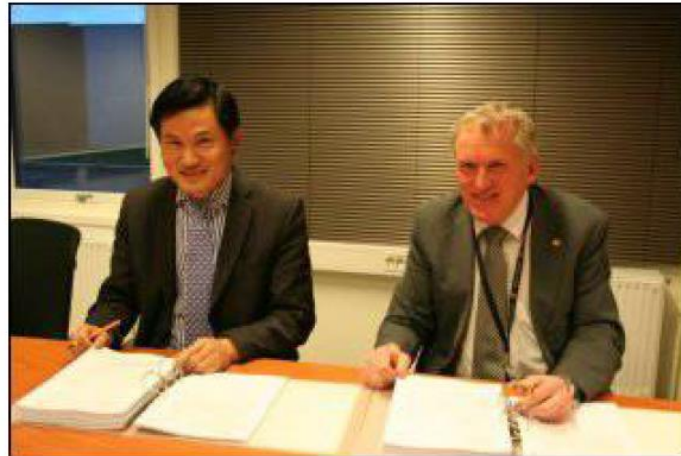


Foto: Privat, www.vegvesen.no

21.01.2014

At the end of the day...



...it's all about guts!